

Blaus Bläuen

Klaus Ebner

XVII Premi de Poesia Parc Taulí, 2014

25^{anys} llegint junts
Pagès editors
LLEIDA, 2015

Aquesta obra ha estat guardonada amb el XVII Premi de Poesia Parc Taulí, 2014.
Els membres del jurat han estat els següents: Sam Abrams, Vicenç Altaió,
Josep-Ramon Bach, Antoni Clapés, Joaquim Sala-Sanahuja i Xavier García.

© Klaus Ebner, 2015
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2015
carrer Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat
Primera edició: maig de 2015
ISBN: 978-84-9975-627-1
DL L 665-2015
Disseny: Ton Gorgues / Xavier García
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, S L

— imprès a **lleida** —

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.

Un món divers i fecund

Blaus és el resultat d'una tasca poètica singular. Escrit en català per un poeta austríac, Klaus Ebner, i autotraduït a l'alemany gairebé simultàniament. Una manera diferent de tractar el llenguatge poètic que sens dubte —reconeix l'autor— va influir en una i altra llengua.

El present llibre, *Blaus*, ens remet d'immediat a l'anterior poemari de Klaus Ebner, intitulat *Vermells*. Amb moltes similituds formals, el llibre està escrit amb la tècnica d'encadenar paraules, versos o idees. No seria possible suprimir un sol poema del llibre sense trencar aquesta cadena que uneix permanentment tots els poemes.

El jurat del Premi de Poesia Parc Taulí ha definit l'obra guanyadora *Blaus* com “poesia descriptiva amb estalvi de mitjans. Sense lletres majúscules ni amb puntuació que s'interposi a la intenció del text: acoblar les paraules com un tot, sense fissures, com si fos un bloc de pedra que ha de romandre en el temps. Poesia no lírica, però suggeridora i evocadora d'un món (sobretot el Mediterrani), que uneix llengües i cultures. Una gran civilització nascuda de l'aporació de tots els pobles: aquest és el missatge principals de *Blaus*”.

Al vers “el Portal de lapislàtzuli”, el nom del qual prové del mot persa *lazhward* (blau) i del mot llatí *lapis* (pedra), el blau pren el seu autèntic sentit. Una pedra que escriu en blau, una pedra que s'obre en blau per deixar passar la veritat, sigui quina sigui la veritat del lector. L'esperança d'aconseguir-ho, d'escriure des de la força, la simbolitza en una nena àrab. Una nena que avança sola per una carretera inhòspita amb les mans pintades de henna. Un símbol de la cal·ligrafia primigènia. Només li llegiran el palmell aquelles persones que viuen al marge del sistema. La nena mostra les mans,

planera. El poeta no oblida la seva esperança, que rau a al-Àndalus, i desitja “que el seu auge sigui un correu / per al temps present”. El poeta es converteix en natura per explicar-nos la seva història i parlar el seu idioma. No sé quin és exactament aquest idioma, però sé que Klaus Ebner n’ha fet servir molts en aquest poemari. Idiomes actuals i llengües mortes. I en cada pàgina del llibre podeu descobrir els Alps, l’Oceà, escriptors oblidats o petits llogarets a l’abast.

I si en el món existeixen “múltiples llengües”, també hi ha molts escriptors, tants com tonalitats de blau a la natura i en el poemari. Però tots són una sola ànima, per això només els cita amb el nom propi. En trobarem de catalans, de contemporanis i de cavallerescos, Montserrat Roig i Joanot Martorell, que conviuen a *Blaus* amb els austríacs Franz Werfel i Heinrich von dem Tuerlîn. La paraula que neix de tots els escriptors del món, com una sola paraula, com una sola idea, en un únic món on la llengua ens pertany a tots, i tots som llengua: “units en una biblioteca / mil·lenària / m’aturo / per obrir el llibre universal.”

La paraula descodificada, la paraula pura, la que encara no està maltractada també és blava, però safirina... De pedra preciosa com el corindó. Escriptors que han lluitat des de la seva màquina d’escriure o la seva ploma per una pau certa, lluny del frau d’una religió que promou croades o guerres entre germans: “per què han oblidat que l’Escriptura / parla de la pau?” Un poemari excel·lentment plantejat, des de l’evidència, des de la subtilitat que dona l’evocació dels colors; discretament, com és l’autor. El lector, poliglòt des d’aquesta accepció superior, llisca pels versos amb facilitat i devoció. Klaus Ebner reivindica des de la seva altruista modèstia les llengües minoritàries, les que conviuen, les frontereres. La frontera és un lloc de pas, no un lloc que separa.

Del concepte paraula, a l'home i la seva història. La imaginació ha creat mots i els mots, llargs relats en la pell d'il·liris i croats, de catalans i austríacs... "cercaren noves destinacions / nous llocs / per arrelar íntimament / en terres desconegudes". Catalunya i Àustria metafòricament identificades a *Blaus* com l'estimada i el poeta, respectivament.

El poeta viatja pels seus versos en un intent de fusionar tots els llocs i fer-ne una sola terra. Cerca incansablement "el principi i la fi / alfa i omega", que el lector pot viure en tots els seus poemes, en aquest viatge imaginari i circular arreu del Mediterrani, com si volgués abastar en els seus versos tot el món plegat. Potser ell no n'és conscient però ho aconsegueix. Ha creat *Blaus*, "un plec en el vent", banyat pel "Mare Nostrum", amb aurores color taronja i "l'eternitat anotada / en epepeies".

Marta PÉREZ I SIERRA
Barcelona, primavera del 2015

nexebant multa inter se flexu nodorum dubio

LIVIVS ANDRONICVS

scribendi recte sapere est et principium et fons

QVINTVS HORATIVS FLACCVS

nam duobus modis dicitur

MARCVS FABIVS QVINTILIANVS

Genesis des Feuers
sie beherrscht meine Erinnerung
und ruft mir ins Bewusstsein
dass ich von der Zeit träumte
und über das Eis
mit meinen Fingern strich
nun erhebe ich mich wie der Phönix
währenddessen die Genesis fortfährt
meine erstarre Vergangenheit zu erzählen

la gènesi del foc
regeix la meva memòria
em recorda
que somia el temps
i que palpejava el glaç
amb els dits
ara m'aixeco com el fènix
mentre la gènesi segueix narrant
el meu passat enrigidit

aufstehend, müde noch
wie der Berg Rücken
die Gebirgskette
Ausgangsort
an diesem Morgen
Pose des Alpinen
Alpenglüh

aixecant-me fatigat encara
com la cresta
serralada
lloc de partença
aquest matí
la positura alpina
Alpenglühen

südwärts ostwärts
aus dem Blau ins Blau
vom Regenwind zur Brise
vom Gletscher zum Ozean
Heinrich waren Schätze und Weisheit
wichtig
verborgen schatz vnd wistuom
doch ich habe mir schon gedacht, dass
es die Farben sind
die mich so sehr locken

cap al sud cap a l'est
del blau al blau
de la borrasca a la brisa
de la glacera a l'oceà
a en Heinrich importaren els tresors i la saviesa
verborgen schatz vnd wistuom
però ja se m'ha acudit que són els colors
que m'atreuen tant

Taula

- 7 Un món divers i fecund
- 12 *Genesis des Feuers...*
- 13 la gènesi del foc...
- 14 *aufstehend, müde noch...*
- 15 aixecant-me fatigat encara...
- 16 *südwärts ostwärts...*
- 17 cap al sud cap a l'est...
- 18 *Strukturen in der Farbe der Kälte...*
- 19 estructures que tenen el color de la fredor...
- 20 *ich lausche den Versen...*
- 21 escolto els versos...
- 22 *Vogelflug...*
- 23 vol d'ocell...
- 24 *von Raureif bedeckt...*
- 25 coberta de gebre...
- 26 *saphirblaue Blütenblätter...*
- 27 pètals safirins...
- 28 *stürmische Welt...*
- 29 món tempestuós...
- 30 *flüchtiger Wellenglitzer...*
- 31 lluor d'onades furtives...
- 32 *Wunden von einst und Wunden von jetzt...*
- 33 nafres d'aleshores i nafres d'ara...
- 34 *auf der Suche nach ausgetretenen Pfaden...*
- 35 cercant els camins trepitjats...
- 36 *Stimmenlaute...*

- 37 sons de veus...
- 38 *auf morgendlichen Wassern tänzelnd...*
- 39 ballotejant en aigües matinals...
- 40 *bloß ein paar Schritte weiter...*
- 41 només uns passos més lluny...
- 42 *von hier aus führen die Segel...*
- 43 d'aquí partiren les veles...
- 44 *Geburt des...*
- 45 naixement de la terra...
- 46 *ein Netz auf meinem Haupt...*
- 47 una xarxa sobre el meu cap...
- 48 *ich sehne mich nach den bläulichen Morgenwolken des Ozeans...*
- 49 enyoro els núvols blavencs del matí oceànic...
- 50 *ich atme über alle Maßen schwierige Worte...*
- 51 respiro paraules difícilíssimes...
- 52 efendim...
- 53 *efendim...*
- 54 *wie das Kaiserreich von Trapezunt...*
- 55 com l'Imperi de Trebisonda va ser...
- 56 *der Beginn des Epos...*
- 57 l'inici de l'epopeia...
- 58 *wer stört da?...*
- 59 qui molesta?...
- 60 *eine Flotte von Nationen...*
- 61 una flota de nacions...
- 62 *kleines Dorf auf Rhodos...*
- 63 petit llogaret de Rodos...
- 64 *der Küstenweg über Byblos und Sidon...*
- 65 la ruta de la costa per Biblos i Sidó...

- 66 *du siehst, wie ich diese Feder in der Hand halte...*
67 *veus com tinc aquesta ploma a la mà...*
68 *Verwebungen wie die Nerven des Körpers...*
69 *enllaços com els nervis del cos...*
70 *du weißt, ich suchte meinen Weg...*
71 *saps que he buscat el meu camí...*
72 *syrisches Amalgam...*
73 *amalgama siriana...*
74 *draußen...*
75 *fora...*
76 *Hoffungsruf...*
77 *crit d'esperança...*
78 *weil das Geschriebene unermüdlich ist...*
79 *perquè l'escrit és incansable...*
80 *um Weitblick zu haben...*
81 *tenir una mirada ampla...*
82 *von den ägyptischen Pyramidenspitzen...*
83 *des dels vèrtexs egipcians...*
84 *verwechsle das Nest des Ibis...*
85 *no confon el niu de l'ibis...*
86 *wie nukleare Explosionen tauchten sie auf...*
87 *aparegueren com explosions nuclears...*
88 *Augen finster...*
89 *ulls obscurs...*
90 *ein politisches System zerstören...*
91 *destruir un sistema polític...*
92 *ich sehe dich an...*
93 *estic mirant-te...*
94 *windige Straße...*
95 *carrer ventós...*

- 96 *die Strände gen Norden...*
97 *les platges cap al nord...*
98 *Spaziergang am Meer...*
99 *passejada vora la mar...*
100 *deine Hand...*
101 *la teva mà...*
102 *wir fahren zur See...*
103 *estem navegant...*
104 *erfühle die Universalität der Brise...*
105 *capta la universalitat de la brisa...*
106 *wie der Wind vom...*
107 *com que el vent descendeix...*
108 *Geburt und Tod...*
109 *naixement i mort...*
110 *wo Wörter romanisch werden...*
111 *on els mots esdevenen romànics...*
112 *wir könnten das Wasser scheiden...*
113 *podríem bifurcar les aigües...*
114 *Geschichte bewegt sich in Kreisen...*
115 *la història està progressant en cercles...*
116 *kirchliche Gebäude...*
117 *edificis eclesiàstics...*
118 *Bibliotheksarchive...*
119 *arxius de biblioteques...*
120 *ich spüre deine Freude...*
121 *sento la teva letícia...*
122 *die Landschaft erinnert an ein Gemälde...*
123 *el paisatge recorda una pintura...*
124 *ich durchblättere ein Buch...*
125 *estic fullejant un llibre...*

- 126 *du zeigst mir die Straßen deiner Heimatstadt...*
127 em duus pels carrers de la teva ciutat nadiua...
128 *ich bedaure: unsere Staaten...*
129 em sap greu que les nostres terres...
130 *durch die Sätze und Geschichten...*
131 navegant per les frases i els relats...
132 *Schiffe gen Osten...*
133 vaixells cap a l'est...
134 *das Schrifttum...*
135 ses lletres...
136 *als ein Flugzeug...*
137 com que un avió talla...
138 *tausendjähriger Schnittpunkt...*
139 cruïlla mil·lenària...
140 *Angst war stets die Geißel...*
141 la por ha estat tostemps la plaga...
142 *Land der Maler, Land der Dichter...*
143 país de pintors, país de poetes...
144 *auf Schritt und Tritt...*
145 a cada pas...
146 *ich bin eine Windrose...*
147 sóc una rosa dels vents...
148 *Andrés Stimme habe ich im Ohr...*
149 tinc la veu de l'André a l'orella...
150 *Rückkehr zum Meer...*
151 retorn al mar...
152 *die Schnauze des Delfins im Wellenkamm...*
153 el musell del dofí dins la cresta...
154 *beinah lautlos...*
155 gairebé mudes...

- 156 *unsere niemals abgeschlossene Reise...*
157 el nostre viatge sempre incomplet...
158 *das Gedicht in meinem Kopf...*
159 el poema que tinc al cap...
160 *weißer Fleck wie Pferderücken...*
161 taca blanca com l'esquena d'un cavall...
162 *der Zug fährt in den Süden...*
163 el tren va cap al sud...
164 *Küstenpfad...*
165 passadís a la costa...
166 *am Beginn sprach man von...*
167 a l'inici es parlà de...
168 *Thalassokratie...*
169 la talassocràcia és una...
170 *ich tausche die Tiefen des Ozeans...*
171 bescanvio els abismes de l'oceà...
172 *sowie mich deine Sprache begleitet...*
173 com que el teu idioma m'acompanya...
174 *alte Salinen...*
175 velles salines...
176 *glitzerndes Band in der Landschaft...*
177 banda brillant del paisatge...
178 *Vaterland, sagst du...*
179 pàtria, dius...
180 *als ob Kohlenstoffmonoxid verbrannte...*
181 com si es cremés el monòxid de carboni...

Col·lecció Biblioteca de la Suda

Últimes publicacions

156. Eduard Sanahuja, *El llançador d'espases*, 2013.
157. Jacint Sala, *Me'n vaig*, 2013.
158. Joan-Elies Adell, *Si no et tinc*, 2013.
159. Jordi Jové, *Les hores oblidades. Poesia (1983-2003)*, 2014.
160. Joan Duran i Ferrer, *Extrema llum*, 2014.
161. Jordi Pàmias, *Terra, mite, àngel. Obra poètica V*, 2014.
162. Gemma Casamajó, *Terra campa*, 2014.
163. Joan Asbert, *Amanida de fruites*, 2014.
164. Ramon Guillem, *La set intacta*, 2014.
165. Joan Callau, *L'avís de l'àngel*, 2014.
166. Akiko Yosano, *Cabells enredats*, 2014.
167. Manuel Bellver, *Nord*, 2014.
168. Jordi Guardans, *La presència del transparent. Obra completa 1994-2014*, 2014.
169. Joan Carles González-Pujalte, *Les coses i els miratges*, 2015.
170. Marc Rovira, *Els ocells de la llum*, 2015.
171. Nati Soler Alcaide, *La lentitud del ramat*, 2015.
172. Montserrat Butxaca, *La casa de la vida*, 2015.
173. Carles Dachs, *A dalt més alt*, 2015.
174. Pep Cortès, *Itineraris poètics*, 2015.
175. Klaus Ebner, *Blaus/Bläuen*, 2015.

SÈRIE TRANSVÀRIA

7. Guillem Viladot, *Abans podríem passar pel Louvre*, 2000. Pròleg de J. Pont.
8. Ernest Ibáñez Neach, *El camí del vent*, 2000.
9. Manuel de Pedrolo, *Us convida a l'acte*, 2000. Edició i pròleg de X. García.
10. Henri Michaux, *La nit es mou*, 2001. Traducció de M. de Pedrolo i il·lustracions de B. Rossell.
11. Patrick Gifreu, *Caudí, la glòria del gran arquitecte*, 2003. Il·lustracions de Frederic Amat.
12. Enric Casasses, *Uh!*, 2007.
13. Carles Hac Mor, *Regoc*, 2009.
14. Dolors Miquel, *El Mussot*, 2009.
15. *Poesies de Màrius Torres*, 2010. A cura de Margarida Prats.
16. *Versions de poesia europea, per Màrius Torres*, 2010. Estudi i edició de Pere Ballart i Jordi Julià.
17. Carles Hac Mor, *Obra completa punt u*, 2011.
18. *Poesies de Màrius Torres*. Edició especial limitada amb il·lustracions de Joaquín Ureña. A cura de Margarida Prats, 2012.